



Ministerie van Financiën

27/5/15<sup>00</sup>-16<sup>00</sup>

HEDEN  
TER BESPREKING

Aan  
de staatssecretaris

26  
5

Directoraat-generaal  
Belastingdienst  
Cd UHB

Inlichtingen

www.minfin.nl

Datum

25 mei 2019

Notitienummer

2019-0000087049

Auteur

Diverse auteurs

Van

Directeur Cd Uitvoerings- en  
Handhavingsbeleid

Kopie aan

## notitie

Actuele ontwikkelingen rondom de kinderopvangtoeslag

### Aanleiding

Op 20 mei jl. zijn in de media berichten gepubliceerd over het onderzoek dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) verricht naar etnisch profileren door Belastingdienst. Dit heeft onder meer geleid tot vragen tijdens het vragenuurtje van 21 mei jl. Daarnaast heeft de Kamer besloten tot een – nog in te plannen – plenair debat over etnisch profileren. In deze notitie leggen wij u een aantal bespreekpunten voor. Tevens treft u diverse bijlages aan, waaronder een concept Kamerbrief.

Nog niet alle partijen in het pand zijn volledig akkoord met de inhoud met de stukken. Dit zijn nadrukkelijk nog conceptstukken ter bespreking.

### Kern

- De CAF 11 kwestie loopt inmiddels al enige jaren. Hierdoor ligt – in samenloop met andere incidenten/problemen – de Belastingdienst/Toeslagen onder een vergrootglas voor wat betreft het handelen richting de toeslaggerechtigden.
- Dit heeft geleid tot Kamervragen naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019. De beantwoording van deze vragen treft u bijgevoegd aan.
- Tevens heeft de commissie voor Financiën feitelijke vragen gesteld naar aanleiding van toezeggingen gedaan tijdens het debat over onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen. De concept beantwoording van deze vragen treft u eveneens bijgevoegd aan.
- Zowel het vragenuurtje van 21 mei jl. als de debataanvraag van 22 mei jl. over etnisch profileren door de Belastingdienst heeft nog tot een aantal openstaande vragen geleid. Deze vragen worden in bijgevoegde conceptbrief beantwoord. In deze brief wordt op de volgende punten ingegaan:
  - onderzoek Audit Dienst Rijk (ADR) en onderzoek van de AP;
  - gevolgen van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019;
  - registratie nationaliteit Belastingdienst/Toeslagen;
  - gesprekken met ouders (hierover ontvangt u ook een separate notitie);
  - compensatie ouders;
  - antwoorden op vragen in het Vragenuurtje van 21 mei jl.;
  - instellen Adviescommissie ~~EXD~~ONNER1

### Naleving van de AVG

- In de brief is aangegeven dat de gegevens over tweede nationaliteit uit het Toeslagensysteem (TVS) verwijderd worden. Dit sluit aan op de brief over de stand van zaken rond implementatie van de AVG, waarin in algemene zin is aangegeven dat nog acties lopen voor schoning van gegevensbestanden bij de Belastingdienst. Deze actie maakt daarvan onderdeel uit.
- Los hiervan kan de vraag rijzen of de klantadministratie in TVS niet te veel persoonsgegevens bevat, nu dit gebruik maakt van de algemene klantadministratie BvR van de Belastingdienst, waarin dagelijks de gegevens uit de Basisregistratie personen (BRP) worden geladen.
- In TVS zijn dus ook gegevens beschikbaar over personen die geen toeslag hebben. Dat is echter noodzakelijk omdat voor de aanspraak van een persoon op een toeslag en voor de toekenning en de controle hierop door de Belastingdienst, relevant is of hij bijvoorbeeld een partner heeft. Daarvoor zijn gegevens over huisgenoten (ook als deze zelf geen toeslag hebben) nodig. Een ander voorbeeld is de kinderopvangtoeslag, waarvoor ook ouder-kindrelaties van belang zijn. Gelet op deze noodzaak (gekoppeld aan de wettelijke grondslagen die Belastingdienst/Toeslagen voor het verwerken van persoonsgegevens voor het uitvoeren van zijn taken) is dit in lijn met de AVG. Hierover zullen nog nadere gesprekken worden gevoerd. DJZ geeft aan dat dit mogelijk kwetsbaar is.

### Bespreekpunten

- Wij zouden graag de onderstaande punten met u bespreken. Aansluitend kan desgewenst de brede Kamerbrief en de concept beantwoording feitelijke vragen en de al eerder met u gedeelde beantwoording Kamervragen Omtzigt worden besproken.

#### Bespreekpunt 1. Reactie Hoge Colleges van Staat

Hoe wenst u met het verzoek van de Kamer om te gaan?

- Tijdens de debataanvraag is ook verzocht om een brief "waarin een reactie staat van de Ombudsman, de Kinderombudsman, de Hoge Raad en de Raad van State, zodat blijkt wat zij vinden van het feit dat er absoluut niets gedaan is met enige opmerking van hen in deze zaak."
- Wij hebben in algemene bewoordingen het eerdere oordeel van de Nationale Ombudsman, Kinderombudsman en de Raad van State opgenomen in de brief omdat het ongebruikelijk is een dergelijk verzoek aan deze colleges ten behoeve van de Kamer te doen. Tevens wordt daarmee vooruitgelopen op het oordeel van de Adviescommissie.

is niet aan ons  
en boven dien  
aangeven wat  
we er wel mee  
gedaan hebben

#### Bespreekpunt 2. Herbeoordelen van lopende CAF 11-procedures

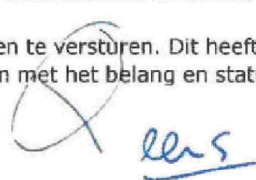
- Het lid Leijten heeft verzocht tijdens het vragenuur om de lopende CAF 11-procedures stil te leggen. Wij zouden dit verzoek graag met u bespreken.
- Ons advies is om lopende procedures nogmaals te beoordelen aan de hand van de uitspraak van de Raad van State en waar dat kan in te trekken. Wij stellen voor de beleidslijn (wel/niet intrekken) af te stemmen met de adviescommissie. Daarnaast hebben betrokken ouders ervoor gekozen naar een hogere rechter te stappen en ons advies is niet in deze keuze te treden.

bevinden tot dat  
die ons advies

#### Bespreekpunt 3. Een of twee Kamerbrieven

- Er is op dit moment gekozen voor één Kamerbrief waarbij ook in wordt gegaan op de externe adviesaanvraag. Graag bespreken wij of de brief over de adviesaanvraag, met taakopdracht, los van deze brede brief aan de Kamer moet worden gezonden.
- BBOA en COM adviseren om twee Kamerbrieven te versturen. Dit heeft als voordeel dat hiermee rekening wordt gehouden met het belang en statuut van de commissie en haar voorzitter.

in 2 brieven  
de 2017 en 2018  
1. proces + advies  
2. overige inhoud  
punten

 lens

- DGBD adviseert om alles in één brede brief te houden. Er bestaat een grote kans dat de brief tot vervolgvragen leidt. En de verschillende onderwerpen vertonen grote onderlinge samenhang.

#### Bespreekpunt 4. Opname Bizz Kids-casus in de brief

- In de media is een specifieke casus opgekomen waarin een voormalig eigenaresse van een kinderopvang de media heeft opgezocht met de suggestie dat sprake zou zijn van etnisch profileren. Dit is niet het geval.
- De Belastingdienst/Toeslagen heeft naar aanleiding van ontvangen signalen onderzoek gedaan naar deze casus. Alleen als ouders niet konden aantonen dat zij voldeden aan de voorwaarden voor kinderopvangtoeslag is deze ingetrokken. Aan de meerderheid van de ouders is in casu het recht op kinderopvangtoeslag toegekend. Voor zover nu na te gaan is hierbij de juiste procedure gevolgd.
- Graag bespreken wij met u of u deze (regulier) casus wenst op te nemen in de Kamerbrief.

*graag 2.5. om  
meer info  
hierover!*

*graag duidelijkheid*

#### Bespreekpunt 5. Verplaatsen oudergesprek naar het eerstvolgende geschikte moment

- Naar aanleiding van de CAF-11 zaak gaat u in gesprek met de betrokken ouders. Deze bijeenkomst staat gepland op woensdag 5 juni om 16:15 uur.
- Van 4-6 juni viert een deel van de moslimgemeenschap het Suikerfeest. Een deel van de betrokken ouderstellen waar u mee in gesprek gaat heeft – desgevraagd – aangegeven het Suikerfeest ook op 5 juni te vieren. Zij stellen het daarom op prijs de bijeenkomst te verplaatsen.
- Inmiddels hebben er drie gesprekken tussen de betrokken ouders en de Directeur Toeslagen plaatsgevonden. Voorafgaand aan uw bijeenkomst met de betrokkenen ontvangt u ter voorbereiding een notitie waarin ook de conclusies uit deze drie sessies zijn opgenomen en mogelijke aanvullende acties.
- In verband met het Suikerfeest is het advies de bijeenkomst te verplaatsen. Het eerstvolgende geschikte moment is dinsdag 11 juni om 16:30 uur

*ok.*

*zitten we dan niet  
midden in klinkaartalhoor  
sluitstuk?*



Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

**Cluster Uitvoeringsbeleid**

Korte Voorhout 7  
2511 CW Den Haag  
Postbus 20201  
2500 EE Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

**Inlichtingen**

|  |
|--|
|  |
|--|

[www.minfin.nl](http://www.minfin.nl)

**Ons kenmerk**

2019-0000087053

**Uw brief (kenmerk)**

Datum

Betreft Beantwoording vragen met betrekking tot  
kinderopvangtoeslag

Geachte Voorzitter,

Op meerdere momenten heb ik met uw Kamer gesproken over het onvoldoende laten meewegen van het burgerperspectief in de afhandeling van de zaken van het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF). Ik betreurt het zeer dat het vertrouwen van de betrokken partijen is geschonden. Ik vind het belangrijk dat dit vertrouwen wordt hersteld en in deze brief zet ik uiteen welke stappen daarvoor worden ondernomen.

Daarvoor is het noodzakelijk dat ik in gesprek ga met de betrokken ouders over de situatie. De directeur Toeslagen heeft reeds drie open en indringende gesprekken gevoerd met de betrokkenen en mijn gesprek met de ouders staat gepland op 11 juni aanstaande.

Ook vind ik het belangrijk dat de zaak grondig en door een onafhankelijke partij wordt onderzocht. Om die reden heb ik besloten een onafhankelijk en gezaghebbende adviescommissie in te stellen onder leiding van de heer ~~XDONNER~~<sup>1</sup> die gaat kijken hoe vanuit burgerperspectief met de toeslaggerechtigden is omgegaan na het vermoeden van oneigenlijk gebruik. Ik heb de commissie nadrukkelijk verzocht bij haar onderzoek de belangen en de financiële afhankelijkheid van toeslaggerechtigden mee te wegen.

Verder heb ik uw Kamer gemeld dat sinds medio 2016 de gehanteerde werkwijze waarmee toeslagen abrupt worden stopgezet is beëindigd. Dat kan dus niet meer gebeuren. Mensen behouden het recht op toeslag totdat er is vastgesteld dat men niet langer recht heeft.<sup>1</sup> Toch hecht ik er ook aan om naar de toekomst toe breder te kijken naar het toezicht om te komen tot een proportionele en behoedzame aanpak, die alle belangen respecteert.

De eerste stappen zijn hiervoor in gang *benoemen.* gezet waaronder de eerder aan uw Kamer aangekondigde verbetermaatregelen.<sup>2</sup> Om het vertrouwen terug te winnen is echter meer nodig, zoals ook is gebleken tijdens het vragenuurtje van 21 mei jl. Daarom informeer ik uw Kamer in deze brief over de volgende onderwerpen:

<sup>1</sup> Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 428.

<sup>2</sup> Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 434.

- instelling adviescommissie ~~EXDONNER~~1
- gevolgen van de uitspraak van de Raad van State (hierna: RvS) van 24 april 2019;
- onderzoek Audit Dienst Rijk (hierna: ADR) en onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP);
- vragen over het gebruik van nationaliteit;
- gesprekken met ouders;
- mogelijke compensatie ouders;
- antwoorden op vragen van uw Kamer in het Vragen uur van 21 mei jl.

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

Daarnaast ontvangt u bij deze brief in de bijlagen (I) de opdracht aan de adviescommissie ~~EXDONNER~~(II) de antwoorden op vragen van het lid Omtzigt van 30 april jl. en (III) de antwoorden op de lijst van vragen van de vaste commissie voor Financiën van 15 mei jl.

#### Instelling adviescommissie

Zoals aangegeven vind ik het belangrijk dat er een grondig en onafhankelijk onderzoek plaatsvindt naar de uitvoering van toeslagen. Daarom stel ik een adviescommissie in en heb ik de heer ~~EXDONNER~~ bereid gevonden het voorzitterschap van deze commissie op zich te nemen. De andere twee leden van de commissie worden in samenspraak met de voorzitter bepaald waarbij de gedachte uitgaat naar een lid met een sociaal profiel en een lid met een fiscaal profiel. Zodra de volledige samenstelling bekend is zal ik uw Kamer informeren.

De commissie is gevraagd advies uit te brengen over de wijze waarop de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) in het algemeen en bij kinderopvangtoeslag in het bijzonder optimaal rekening kan houden met de gerechtvaardigde belangen van de toeslaggerechtigden. Daarbij brengt de commissie ook een advies uit over de mogelijkheden voor Toeslagen om hierbij binnen de wettelijke kaders en de grenzen van de uitvoerbaarheid – waar nodig – maatwerk te bieden.

De adviesaanvraag valt uiteen in drie deelvragen:

1. Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft Toeslagen naar het oordeel van de adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de RvS van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien.
2. Wat is het oordeel van de adviescommissie in meer algemene zin over het handelen van Toeslagen in andere zaken waarin vermoedens van georganiseerde fraude aan de orde zijn? Is de positie van de toeslaggerechtigden hierbij voldoende gewaarborgd, welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst hier binnen de bestaande wettelijke kaders en welke conclusies kunnen hieruit voor de uitvoering van de toeslagen in de toekomst worden getrokken?
3. Hoe is het volgens de adviescommissie in algemene zin met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigden gesteld, en welke verbeteringen zijn hier wenselijk? Hierbij kan mede in de beschouwing worden betrokken dat het bij de toeslagen om kwetsbare groepen kan gaan waarvoor niet altijd voldoende duidelijk is wat van hen wordt verwacht. Bij het advies wordt ook betrokken de aanwezigheid van bijzondere categorieën

*je kunt hier  
ook de knip  
in 2 brieven  
benoemen en  
uitleggen.*

persoonsgegevens – meer in het bijzonder [tweede] nationaliteit - bij Toeslagen.

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

De ervaringen uit de CAF-zaken roepen daarnaast in algemene zin de vraag op hoe het met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigde is gesteld. Vergelijk de recent door de Tweede Kamer aanvaarde moties van Omtzigt<sup>3</sup> en Leijten<sup>4</sup>. Deze moties hebben een breder bereik dan praktische rechtsbescherming bij toeslagzaken. Gezien de urgentie kies ik er nu voor om mij te beperken tot toeslagen. Vanzelfsprekend zal ik, voor zover de bevindingen van de adviescommissie zich daarvoor lenen, deze aanbevelingen beoordelen op hun toepasbaarheid in belastingzaken. Voor zover de bovenstaande moties betrekking hebben op het gehele fiscale stelsel zal ik uw Kamer na afronding van het onderzoek van de adviescommissie informeren.

Gelet op de maatschappelijke urgentie heb ik de adviescommissie gevraagd om vóór 1 september 2019 met een deeladvies te komen over de hiervoor onder 1 genoemde vraag. Het eindrapport wordt eind 2019 verwacht.

#### **Gevolgen uitspraak RvS 24 april 2019**

Op 24 april heeft de RvS in hoger beroep uitspraak gedaan in een van de CAF 11-zaken, nadat bij de rechtbank een toeslaggerechtigde in het ongelijk was gesteld. Uitgangspunt van het wettelijk kader is dat alle verschuldigde kosten voor kinderopvang daadwerkelijk zijn voldaan. Bij niet-volledige betaling bestaat in het betreffende jaar in het geheel geen recht op kinderopvangtoeslag, ook niet voor een pro rata deel van de wel betaalde kosten. Tot voor kort werd in jurisprudentie van de RvS alleen bij afrondingsverschillen ervan uitgegaan dat alle kosten inderdaad zijn voldaan. In de uitspraak van 24 april lijkt de RvS de verplichting die uit het wettelijk kader volgt enigszins te nuanceren. Er kan nu ook bij "grotere" beperkte verschillen tussen de opvangkosten en de betaalde bedragen, van uit worden gegaan dat aan het betaalvereiste is voldaan. Bij een niet-betaald bedrag van € 115 was volgens de RvS sprake van een dusdanig klein verschil dat gezien de omvang van en de regelmaat waarmee de betalingen maandelijks plaatsvonden en het feit dat maandelijks naar aanleiding van de factuur werd betaald, belanghebbende niet kan worden tegengeworpen dat de kosten van kinderopvang niet zijn betaald.

De mogelijkheid tot een soepelere houding van Toeslagen bij relatief kleine openstaande bedragen heeft als voordeel dat – iets - beter aan als onrechtvaardig ervaren uitkomsten van het huidige systeem kan worden tegemoetgekomen. In nog lopende zaken zal met deze nieuwe jurisprudentie rekening worden gehouden. Hoe te handelen in reeds afgedane zaken maakt onderdeel uit van de opdracht aan de adviescommissie. Ik wacht dat oordeel af, maar gezien de urgentie richting betrokken ouders heb ik de commissie op dit onderdeel gevraagd met een vervoegd deeladvies te komen.

#### **Onderzoek ADR handelen Toeslagen CAF-zaken**

Naast deze adviescommissie en het onderzoek van de AP onderzoekt de ADR, conform mijn toezegging aan uw Kamer in het debat van 21 maart jl., het handelen van Toeslagen in de CAF-zaken die in de periode 2014 tot medio 2016 hebben gespeeld.

<sup>3</sup> Kamerstukken II 2018-19, 31 066, nr. 468.

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2018-19, 31 066, nr. 477

De opdracht aan de ADR is om de volgende onderzoeksvraag te beantwoorden: "Heeft Toeslagen in de periode januari 2014-medio 2016 in andere CAF-zaken toeslaggerechtigden onzorgvuldig behandeld, waarbij een combinatie van het stopzetten in plaats van opschorten van de toeslagen met een te lange afhandeling van het bezwaar/beroep heeft plaatsgevonden?"

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

Ter beantwoording van de onderzoeksvraag is de opdracht aan de ADR om:

- De relevante CAF-dossiers inhoudelijk te analyseren op de aspecten:
  - stopzetting/opschorting van toeslagen;
  - klachten/gegronde bezwaren/beroepen;
  - doorlooptijd van de afhandeling.
- De analyse door middel van interviews met betrokken medewerkers/leidinggevenden en documentonderzoek uit te voeren.
- De analyse van bevindingen in de vorm van een rapport op te leveren.

De ADR komt eind 2019 met zijn bevindingen.

#### Onderzoek AP

De AP is recent een onderzoek gestart naar het gebruik van (bijzondere) persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt door de Belastingdienst. Meer specifiek richt het onderzoek zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in de Toeslagen V Systeem (TVS) en/of in het kader van de controle op de kinderopvangtoeslag. Daarnaast onderzoekt de AP of de Belastingdienst geautomatiseerde besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën persoonsgegevens – meer specifiek de tweede nationaliteit – gebruikt in het kader van controle op de kinderopvangtoeslag.

Ik heb eerder aan uw kamer medegedeeld dat geautomatiseerde besluitvorming van Toeslagen gebaseerd op bijzondere categorieën persoonsgegevens – meer specifiek de tweede nationaliteit – niet plaatsvindt. De AP is in april het onderzoek gestart en heeft op 25 april 2019 een 'onderzoek ter plaatse' gedaan bij de Toeslagen. De AP heeft aangegeven nog geen uitspraken te kunnen doen over de doorlooptijd van het onderzoek.

Op 18 juli 2017 heb ik – desgevraagd – bij de AP aangegeven dat bij nieuwe toeslaggerechtigden sinds 2014 de tweede nationaliteit niet meer wordt geregistreerd in het BRP. Van toeslaggerechtigden waarbij reeds vóór 2014 wel de dubbele nationaliteit geregistreerd was, is de registratie van deze dubbele nationaliteit nog wel te raadplegen in de systemen van Toeslagen. Deze zomer worden de gegevens van vóór 2014 afgeschermd voor medewerkers van Toeslagen. Voor het einde van het jaar zullen deze gegevens definitief worden verwijderd.

In dezelfde brief wordt toegelicht dat alleen het onderscheid Nederlander/niet-Nederlander is gehanteerd waarbij personen met een dubbele nationaliteit (waaronder de Nederlandse nationaliteit) als Nederlander zijn opgenomen.

*es*  
*onduidelijk*

#### Vragen over het gebruik van nationaliteit

Tijdens het mondelinge vragenuur van 21 mei jl. is gevraagd een nadere toelichting te geven op het gebruik van het gegeven nationaliteit binnen Toeslagen.

Het CAF startte in september 2013 en heeft tot doel fraude, gepleegd door facilitators in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Alle CAF-zaken

starten met een concreet intern of extern signaal. Zoals eerder aangegeven kunnen deze signalen in het geval van de kinderopvangtoeslag afkomstig zijn van bijvoorbeeld de GGD en gemeenten of van constatering tijdens het toezicht van de Belastingdienst. In 2013 werd bij het ontvangen van een signaal een uitdraai uit de systemen gemaakt. Deze uitdraai, ook wel query genoemd, bevatte informatie over het gastouderbureau en daarbij alle mogelijke betrokken gast- en vraagouders. Beschikbare gegevens over vraagouders zoals opgenomen in de systemen van Toeslagen, waaronder gegevens over nationaliteit, komen voor in een dergelijke query. Wanneer de analyse van een query aanwijzingen gaf van mogelijk georganiseerd misbruik legde het CAF in sommige gevallen bezoeken af. Vaak was het signaal dat de administratie op bepaalde punten niet leek te kloppen. Bezoeken, in andere documentatie ook wel een "waarneming ter plaatse" of een "actualiteitsbezoek" genoemd, werden afgerond met een verslag van bevindingen. De uitkomsten van het werkbezoek en opvolging daarvan werden binnen het CAF besproken. Er werd besloten tot opvolging als bijvoorbeeld bij het afleggen van het bezoek aan de gastouders onverwacht geen kinderen aanwezig waren of omdat de urenstaten niet klopten. Pas na weging van de signalen wordt een CAF-zaak gestart. Bij het starten van een CAF-zaak spelen bijzonder categorieën persoonsgegevens - meer specifiek nationaliteit - van de facilitator en de toeslaggerechtigden dus geen rol.

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

Aanvullend is het nog goed om aan te geven dat de nationaliteit niet gekoppeld is aan de rol van gastouder. De reden waarom nationaliteit een rol speelt in het recht op toeslag komt door het feit dat verblijfstitel en nationaliteit geen substituten zijn, maar elkaar juist aanvullen. Dat wil zeggen dat bij de Nederlandse nationaliteit er geen sprake is van een verblijfstitel. Als er geen sprake is van de Nederlandse nationaliteit, moet er voor het recht op toeslag sprake zijn van een geldige verblijfstitel. EU/EEG-burgers zijn een tussencategorie, die op basis van het zijn van "gemeenschaps-onderdaan" recht kunnen hebben op toeslag. Vaak hebben zij ook een verblijfstitel, technisch gezien kijken we echter naar de nationaliteit. Om die reden is zowel de nationaliteit als de verblijfstitel relevant. Beide gegevens zijn dus noodzakelijk om een besluit te kunnen nemen over het recht op toeslag.

In 2014 is een structureel afstemoverleg door Toeslagen gestart voor een betere coördinatie tussen de teams die een rol hebben in zaken van vermoede fraude. Vanaf 2016 werden analyses op basis van de queries structureel vastgelegd in zogeheten quickscans die een compact en overzichtelijk beeld geven van de situatie. De quickscans bevatten een overzicht van burgerservicenummers van de vraagouders, het soort toeslag, de woonplaats van de vraagouders, urenstaten en de totale financiële omvang. Ook de eerste (niet de tweede) nationaliteit van aanvragers werd destijds opgenomen in de quickscan. Op basis van deze informatie werd besloten een actualiteitsbezoek af te leggen en eventueel opvolging te geven aan de zaak. Zoals bekend is in deze periode door Toeslagen beperkt gedocumenteerd over CAF-zaken.

In 2016 is de werkwijze aangepast zodat toeslagen in geen geval worden stopgezet voordat nadere informatie bij ouders is opgevraagd. Richting 2018 is het proces verder gestructureerd en omschreven. Sindsdien worden via verslagen besluiten beter vastgelegd. Sinds juli 2018 worden geen gegevens over nationaliteit meer opgenomen in de quickscans, doordat deze informatie in het toezicht niet meer van belang bleek. Vanaf de start in 2013 is het proces rondom CAF-zaken doorontwikkeld. In het najaar van 2018 zijn aan de Tweede Kamer

verdere verbetermaatregelen aangekondigd en in gang gezet rondom het informatiebeheer van Toeslagen en de vaktechnische inbedding.

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

#### **Gesprekken met ouders uit de CAF 11-casus**

Conform mijn toezegging aan uw Kamer tijdens het debat van 21 maart jl. heeft de directeur van Toeslagen een aantal gesprekken met ouders gevoerd. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden op 15, 17 en 22 mei. Op 11 juni zal ik zelf met de ouders in gesprek gaan. Over de uitkomsten daarvan informeer ik uw Kamer voorafgaand aan het Algemeen Overleg Belastingdienst op 19 juni.

#### **Lopende zaken CAF 11**

Het lid Leijten vroeg mij op 21 mei jl. of ik lopende rechtszaken in het CAF-11 dossier kan stilzetten. Er lopen in het CAF11-dossier nog drie zaken waarbij door de belanghebbende beroep is ingesteld bij de Rechtbank en vijfmaal PM is door belanghebbende beroep ingesteld bij de RvS. Belanghebbenden maken gebruik van hun recht om het oordeel van de rechter te vragen. Dat recht kan en wil ik niet inperken. Op deze zaken wordt door Toeslagen het huidige recht en de huidige jurisprudentie toegepast, dus ook de uitspraak van 24 april 2019 van de RvS. Tegelijkertijd wil ik niet vooruitlopen op het oordeel van de Adviescommissie. Aan de adviescommissie is gevraagd welke beleids- en beoordelingsruimte Toeslagen heeft in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF 11-zaken en in aanverwante zaken - mede in het licht van de genoemde uitspraak van de RvS - en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien.

#### **Mogelijke compensatie ouders**

Diverse leden hebben tijdens het vragenuurtje 21 mei jl. gevraagd of de betrokken ouders worden gecompenseerd. In geval van termijnoverschrijdingen ontvangen de ouders de hiervoor vastgestelde schadevergoeding. Over een eventuele andere compensatie kan ik mij nu nog niet uitspreken. De adviescommissie is onder meer gevraagd in meer algemene zin te oordelen over het handelen van de BD/Toeslagen. Ik wil nu dan ook niet vooruitlopen op het oordeel van de adviescommissie.

Ik begrijp de wens van de ouders voor compensatie, omdat deze appelleert aan het gevoel van rechtvaardigheid. Tegelijkertijd is het systeem van toeslagen - met voorschotten en controle achteraf - zodanig strak ingeregeld dat ik met handen en voeten gebonden ben. Dit systeem brengt met zich dat het gevoelsmatig onrechtvaardig kan uitpakken. Dat neemt niet weg - zonder hierover nu een toezegging te doen - dat ik hier zeker oog voor wil houden.

**Tot slot**

Ik heb uw Kamer toegezegd dat Toeslagen aansluit bij het traject van ABD Topconsult over het leveren van maatwerk bij kwetsbare groepen. De eerste werksessies hebben plaatsgevonden. Ik verwacht uw Kamer dit najaar te informeren over de resultaten van dit traject.

Hoogachtend,  
De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk  
2019-0000087053

## **Beantwoording Kamervragen 2019Z08903 (ingezonden 30 april 2019)**

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over een ouder die tot de Raad van State moest doorprocederen om de kinderopvangtoeslag van 2013 en 2014 te krijgen, en nog lopende zaken van ouders.

### **Vraag 1**

Heeft u kennisgenomen van de uitspraak van de Raad van State van 24 April 2019, waarin de Raad van State de besluiten van de Belastingdienst om de kinderopvangtoeslag stop te zetten en op nul te zetten voor 2013 en 2014 vernietigt, de ouder de facto kinderopvangtoeslag toekent over die jaren, de ouder immateriële schadevergoeding toekent en de Belastingdienst veroordeelt tot het betalen van griffierecht en proceskosten?<sup>1</sup>

### **Antwoord vraag 1**

Ja.

### **Vraag 2**

Hoe beoordeelt u het feit dat in deze CAF 11-zaak, waarover zo vaak gesproken is en waarover toegezegd is opnieuw naar de dossiers te kijken, deze ouder helemaal tot de Raad van State diende te procederen, tegen nota bene de landsadvocaat, om kinderopvangtoeslag te krijgen?

### **Antwoord vraag 2**

De uitvoering van de regeling inzake de kinderopvangtoeslag is opgedragen aan de Belastingdienst/Toeslagen. De Belastingdienst/Toeslagen is belast met het toekennen, uitbetalen en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst is daarbij gehouden aan wet- en regelgeving, beleid en jurisprudentie. Het staat de Belastingdienst/Toeslagen niet vrij om daar naar willekeur van af te wijken.

De juridische beoordeling kan soms knap ingewikkeld zijn. Dat blijkt ook uit deze zaak. De rechtbank oordeelde voor beide in geschil zijnde jaren in het voordeel van de Belastingdienst/Toeslagen. In uitspraak op het hoger beroep door belanghebbende tegen de rechtbankuitspraak gaf de Raad van State het gelijk voor beide jaren aan belanghebbende. De Raad van State introduceert daartoe twee nieuwe rechtsregels. Namelijk ten eerste dat een verschil tussen de totale kosten en de betaalde kosten dusdanig klein kan zijn dat het niet in de weg staat aan het recht op kinderopvangtoeslag. Daarbij is nog van belang de omvang van en de regelmaat waarmee de betalingen maandelijks plaatsvonden en het feit dat maandelijks naar aanleiding van de factuur werd betaald. Op de tweede plaats dat onder omstandigheden evenmin in de weg staat aan het recht op kinderopvangtoeslag het niet volledig betalen van de kosten van kinderopvang ten gevolge van het stopzetten van de voorschotten.

De uitkomst in deze zaak acht ik overigens alleszins redelijk. De Belastingdienst past de nieuwe jurisprudentie zoals gebruikelijk toe vanaf datum uitspraak (24 april 2019) op alle niet nog niet onherroepelijk vaststaande beschikkingen en toekomstige gevallen.

In dit verband merk ik nog op dat aan de ingestelde adviescommissie onder meer het volgende is gevraagd: "Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst/Toeslagen naar het oordeel van de Adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF11-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De Adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien"

<sup>1</sup> Uitspraak 201710375/1/A2, zie <https://www.raadvanstate.nl/@115017/201710375-1-a2/>

**Vraag 3**

Is het u ook opgevallen dat deze zaak behandeld is op 9 oktober 2018 (toen hierover meerdere Kamervragen gesteld waren) en de Belastingdienst bij de behandeling toezegde om over 2013 nog een keer naar de bankafschriften te kijken, en als daaruit zou blijken dat voldoende is betaald, consequenties te trekken? Herinnert u zich dat de staatsraad concludeerde dat dat binnen twee weken kan en dat de Belastingdienst vanwege een relatief klein verschil persisteert in volledige afwijzing van de hele kinderopvangtoeslag over 2013?

**Antwoord vraag 3**

Uit de uitspraak van de Raad van State blijkt dat de zaak ter zitting is behandeld op 9 oktober 2018. Met name over het jaar 2013 was de rechter kritisch omdat uit bankafschriften uit het dossier zou blijken dat de facturen wel waren voldaan en er dus wel een recht op toeslag zou bestaan. Over het jaar 2013 had de Belastingdienst/Toeslagen een verschil geconstateerd van tussen de € 115 en € 215, afhankelijk welke overzichten als uitgangspunt werden genomen. Ter zitting is door de Landsadvocaat aan de rechter voorgesteld dat de Belastingdienst/Toeslagen nog eens naar de bankafschriften kijkt en beoordeelt of de berekening van de rechter dat daaruit blijkt dat voldoende is betaald juist is en de rechter daarover binnen twee weken te berichten. Dit is gebeurd en vervolgens heeft de Landsadvocaat tijdig aan de rechter laten weten dat er een verschil blijft van € 115. Gelet op de toenmalige stand van de jurisprudentie leidde een dergelijk verschil tot de constatering dat er geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat. De jurisprudentie stond destijds alleen een afrondingsverschil toe, zoals de Raad van State ook zelf in zijn uitspraak aanhaalt. In de uitspraak van 24 april 2019 komt de Raad van State, zoals in het antwoord op vraag twee toegelicht, met een ander rechtsregel.

In dit verband merk ik nog op dat aan de ingestelde adviescommissie onder meer het volgende is gevraagd: "Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst/Toeslagen naar het oordeel van de Adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF11-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De Adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien".

**Vraag 4**

Hoe beoordeelt u de houding van de Belastingdienst en van de landsadvocaat in deze zaak?

**Antwoord vraag 4**

De Belastingdienst/Toeslagen heeft samen met de Landsadvocaat in het hoger beroep bij de Raad van State geopereerd conform de stand van de jurisprudentie. Ik verwijs in dit verband ook naar de antwoorden op de vragen twee en drie.

**Vraag 5**

Heeft de Belastingdienst begrepen wat de Ombudsman bedoelde met de titel 'geen powerplay, maar fairplay' in zijn vernietigende rapport<sup>2</sup> dat hij over deze zaak schreef in 2017?

<sup>2</sup> Zie <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/onderzoeken/2017095-belastingdienst-treft-232-gezinnen-met-onevenredig-harde-actie>

#### **Antwoord vraag 5**

Ik heb geen aanleiding te veronderstellen dat de Belastingdienst/Toeslagen samen met Landsadvocaat niet behoorlijk heeft geopereerd. Ik verwijs in dit verband ook naar de antwoorden op de vragen twee, drie en vier.

#### **Vraag 6**

Herinnert u zich de volgende aanbeveling uit het rapport van de Ombudsman en heeft de Belastingdienst deze netjes uitgevoerd:

"Toeslagen heeft een groot aantal gezinnen door zijn onevenredig harde aanpak in financiële problemen gebracht en hun vertrouwen geschonden. Het is aan Toeslagen om het geschonden vertrouwen te herstellen. De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed?"

#### **Antwoord vraag 6**

Het in vraagstelling opgenomen citaat uit het rapport van de Nationale ombudsman is neergeslagen in aanbeveling drie van het rapport. Ik verwijs in dit verband naar het antwoord op vraag zeven waarin ik op alle aanbevelingen inga.

#### **Vraag 7**

Kunt u de conclusies en aanbevelingen van de Ombudsman een voor een nalopen en aangeven of u van mening bent dat er voldoende uitvoering aan gegeven is?

#### **Antwoord vraag 7**

De Nationale ombudsman heeft op 7 augustus 2017 het rapport "Geen powerplay maar fair play" uitgebracht over de CAF-11 zaak, waarin op basis van twee conclusies vier aanbevelingen worden gedaan. Kort gezegd concludeert de Nationale ombudsman dat Toeslagen bij het opsporen en bestrijden van misbruik het burgerperspectief uit het oog heeft verloren daarnaast wordt Toeslagen de trage behandeling van de bezwaarschriften verweten.

De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om:

- 1: voortaan - als hij de rechtmatigheid van een lopende kinderopvangtoeslag wil onderzoeken en de lopende toeslag wil opschorten of beëindigen - de procedure te volgen zoals de wetgever deze voor ogen had en ook overigens te voldoen aan het behoorlijksvereiste van 'fair play'.
- 2: als deze een toeslag(aanvraag) afwijst of beëindigt omdat de aanvrager onvoldoende gegevens of bewijsstukken heeft aangeleverd - in de beschikking duidelijk aan te geven welke informatie en / of bewijsstukken ontbreken of niet voldoen aan de eisen.
- 3: de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed.
- 4: de voorheen afgewezen bezwaarschriften en de lopende beroepszaken binnen een termijn van drie maanden ambtshalve te toetsen aan de uitspraak van de Raad van State d.d. 8 maart 2017. In die uitspraak oordeelde de Raad van State dat Toeslagen bij de beëindiging van het kinderopvangtoeslag-voorschot niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen en in strijd met de voor opschorting geldende regels heeft gehandeld. Deze aanbeveling geldt alleen voor de dossiers waarin betrokkenen voldaan hebben aan hun informatieplicht en alle benodigde gegevens en bewijsstukken aan Toeslagen hebben verstrekt. De Nationale ombudsman verzoekt Toeslagen om hem over drie maanden te informeren over de voortgang en de uitkomsten van deze herbeoordeling.

Toeslagen stopt een toeslag niet meer lopende een onderzoek naar de rechtmatigheid van de aangevraagde toeslag. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, wordt de toeslag gestopt. Wel kan, indien noodzakelijk geacht, de uitbetaling van het voorschot

tijdelijk worden opgeschort. In de communicatie naar de aanvragers wordt duidelijker aangegeven waarom er geen recht op de toeslag bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijker aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen. Er zijn excuses gemaakt aan de gedupeerde ouders.

Toeslagen stelt zich coulant op waar het gaat om de termijn waarbinnen de opvangkosten moeten zijn voldaan. Toeslagen betracht coulance bij het treffen van een betalingsregeling. Dit betekent dat een aanvrager eerder in aanmerking komt voor een betalingsregeling waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke draagkracht, wat leidt tot een lager te betalen maandbedrag.

Na herbeoordeling van alle dossiers is gebleken dat ongeveer 100 PM ouders over 2014 (geheel of gedeeltelijk) recht hebben op kinderopvangtoeslag. Een aanvrager die van mening is dat bij hem de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 niet of niet juist is toegepast kan zich bij de Belastingdienst/Toeslagen melden. Het dossier wordt dan opnieuw beoordeeld.

In dit verband merk ik nog op dat aan de ingestelde adviescommissie onder meer het volgende is gevraagd: "Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst/Toeslagen naar het oordeel van de Adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF11-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De Adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien".

#### **Vraag 8**

Hoeveel kosten heeft de Belastingdienst gemaakt in alleen al deze zaak (onder andere eigen kosten, kosten eigen advocaat, kosten landsadvocaat)?

#### **Antwoord vraag 8**

Ik heb dat laatstelijk in mijn brief van 29 maart 2019 aan uw Kamer gedaan over de kosten tot februari 2019 in de CAF 11 zaken. Het gaat om het totaal van inzet van de Landsadvocaat bij de verschillende afgesloten en nog lopende bestuursrechtelijke procedures, de lopende procedure rondom de civiele schadeclaim en algemene advisering in het kader van CAF 11. De in de brief genoemde kosten zijn € 282.000. Dit is afgerond op duizenden euro's en omvat honoraria, kantoorkosten, verschotten en BTW.

#### **Vraag 9**

Kunt u aangeven hoe u aankijkt tegen de zaken die nog lopen in de CAF 11-zaak en hoe u ervoor gaat zorgen dat ouders niet onnodig rechtszaken tegen de overheid moeten blijven voeren?

#### **Antwoord vraag 9**

De Belastingdienst/Toeslagen past de nieuwe jurisprudentie zoals gebruikelijk toe vanaf datum uitspraak (24 april 2019) op alle niet nog niet onherroepelijk vaststaande beschikkingen en toekomstige beschikkingen, en dus ook op de nog lopende zaken in CAF 11.

Het kan altijd voorkomen dat de Raad van State tot een ander oordeel komt dan de rechtbank of Belastingdienst/Toeslagen. Dat betekent niet dat er onnodig is geprocedeerd.

#### **Vraag 10**

Ziet u aanleiding om zaken van ouders die niet hebben doorgeprocedeerd tot de Raad van State en nog lopende zaken opnieuw te bestuderen en te beoordelen?

**Antwoord vraag 10**

De Belastingdienst past de nieuwe jurisprudentie zoals gebruikelijk toe vanaf datum uitspraak (24 april 2019) op alle nog niet onherroepelijk vaststaande beschikkingen. Het is een algemene beleidslijn dat in beginsel naar aanleiding van nieuwe jurisprudentie op onherroepelijk vaststaande beschikkingen niet wordt teruggekomen, omdat de nieuwe jurisprudentielijn geldt vanaf moment van uitspraak.

In dit verband merk ik nog dat aan de ingestelde adviescommissie onder meer het volgende is gevraagd: "Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst/Toeslagen naar het oordeel van de Adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF11-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De Adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien".

**Vraag 11**

Hoe vaak is in de CAF 11-zaak iemand (vraagouder, gastouder of bureau) veroordeeld?

**Antwoord vraag 11**

Er hebben geen veroordelingen plaatsgevonden in de CAF-11 zaak.

**Vraag 12**

Hoe vaak heeft de rechter de Belastingdienst (gedeeltelijk) in het ongelijk gesteld in CAF 11-zaken?

**Antwoord vraag 12****Antwoord PM ALLE GETALLEN**

Bij de rechtbank is 58 maal beroep ingesteld door belanghebbenden. Dit heeft geleid tot:

Beroep ingetrokken door belanghebbende: 14;

Beroep niet ontvankelijk: 6;

Beroep ongegrond: 24;

Beroep gegrond met instandhouding van het rechtsgevolg: 3;

Beroep gegrond: 7;

Voorlopige voorziening afgewezen wegens geen spoedeisend belang: 1;

Nog lopend: 3.

De Belastingdienst/Toeslagen is bij rechtbank dus tienmaal in het ongelijk gesteld.

Bij de Raad van State is eenmaal hoger beroep ingesteld door de Belastingdienst/Toeslagen.

In deze zaak is de Belastingdienst/Toeslagen in het ongelijk gesteld.

Bij de Raad van State is 24 maal hoger beroep ingesteld door de belanghebbenden. Dit heeft geleid tot:

Hoger beroep ingetrokken door belanghebbende: 6;

Hoger beroep niet ontvankelijk: 1;

Hoger beroep ongegrond: 6;

Hoger beroep gegrond: 4;

Verzet ongegrond: 1;

Herzieningsverzoek ongegrond: 1;

Nog lopend: 5.

De Belastingdienst/Toeslagen is bij de Raad van State dus vijfmaal in het ongelijk gesteld.

**Vraag 13**

Gaat u persoonlijk om de tafel zitten met de ouders die jarenlang hebben moeten wachten en daardoor niet veel vertrouwen hebben in de Belastingdienst/Toeslagen en/of de landsadvocaat? Zo ja, wanneer?

**Vraag 14**

Mogen de ouders iemand meenemen die hen kan bijstaan?

**Antwoord op de vragen 13 en 14**

In het debat van 21 maart 2019 met uw Kamer heb ik aangegeven dat ik samen met de directeur Toeslagencontact laat opnemen met de ouders om het gesprek aan te gaan. Ik heb daar aangegeven dat ik mij in het gesprek met de ouders niet ga uitlaten over een eventueel juridisch geschil. Dat hoort thuis in de rechtszaal. Het gesprek heeft wat mij betreft echt het doel om het onbegrip dat nog bij de ouders leeft te helpen oplossen. De eerste ambtelijke gesprekken hebben plaatsgevonden. Mijn gesprek met de ouders staat gepland op 11 juni aanstaande.

**Vraag 15**

Herinnert u zich dat u in het debat op 21 maart 2019 3 het volgende heeft gezegd: "In ieder geval trof de dienst bij het gastouderbureau blijkbaar een hoop gevallen aan, waarschijnlijk van gastouders die ervoor werkten, waarin de papieren niet in orde waren, waarin uren werden gedeclareerd die er niet waren en nepfacturen werden geschreven. Er waren overzijds dingen. Er was echt veel aan de hand. Dat is geen lichtzinnig moment geweest. Op dat moment besluit zo'n team: hier lijkt er sprake van een facilitator. Dit is geen individueel geval dat vragen oproept, maar hier lijkt erop dat iemand, een bureau, echt bezig is om dingen te organiseren?"<sup>3</sup>

**Antwoord vraag 15**

Ja.

**Vraag 16**

Kunt u de uitspraken in de vorige paragraaf helder en een voor een onderbouwen?

**Antwoord vraag 16**

De onderbouwing voor mijn in vraag vijftien aangehaalde opmerkingen in het debat is te vinden in mijn brief aan uw Kamer van 11 oktober 2018. Daar heb ik het volgende opgemerkt:

"De zaak is onderdeel van het project CAF 11; een project van Toeslagen dat zich richt op een specifiek gastouderbureau en de daarbij aangesloten gastouders. Dit project werd uitgevoerd door het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) van de Belastingdienst, dat tot doel heeft fraude, gepleegd door facilitators, gestructureerd en zichtbaar in kaart brengen, aan te pakken en te voorkomen.

Het project startte in 2013 na signalen van de GGD. Het CAF-11 team deed naar aanleiding van deze signalen onderzoek. De bevindingen uit dit onderzoek waren reden voor verdere controle. Begin 2014 vonden er daarom controlebezoeken plaats bij ongeveer 20 gastouders en bij het gastouderbureau. Geconstateerd werd dat de administratie van de onderzochte gastouders en het gastouderbureau op veel punten inderdaad niet klopte."

**Vraag 17**

Kunt u deze vragen zorgvuldig beantwoorden en wel voordat u het eerste gesprek met de ouders aangaat?

<sup>3</sup> Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen, Handeling 2018-2019, nr. 65 Item 9

**Antwoord vraag 17**

Ik probeer Kamervragen altijd zo zorgvuldig mogelijk te beantwoorden. De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.

## **Context en taakopdracht Adviescommissie uitvoering toeslagen door Belastingdienst**

### **Aanleiding**

Het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) van de Belastingdienst heeft als doel fraude, gepleegd door facilitators, in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Bij Toeslagen speelt in dat kader sinds 2013 de zogenoemde CAF11-zaken inzake de kinderopvangtoeslag. Hierbij waren signalen van fraude bij de kinderopvangtoeslag bij een aantal gastouders en gastouderbureaus. Deze signalen hebben geleid tot het stopzetten van de kinderopvangtoeslag in 2014 van 235 ouders die bij het bureau waren aangesloten. Deze zaken en de verdere afwikkeling zijn uitgebreid in de publiciteit geweest en hebben herhaaldelijk geleid tot kritische vragen vanuit de Tweede Kamer en een rapport van de Nationale Ombudsman Recentelijk, op 24 april 2019, heeft de Raad van State een nieuwe uitspraak<sup>1</sup> gedaan in een van deze zaken (in voor belanghebbende gunstige zin). Het is voor alle betrokkenen – toeslagaanvragers en Belastingdienst/Toeslagen – van belang dat op korte termijn een passende oplossing voor de CAF-zaken kan worden gevonden. Hierbij speelt de vraag welke (beleids)ruimte de Belastingdienst/Toeslagen heeft of kan nemen om tot een dergelijke passende oplossing te komen. In deze zaken komen namelijk verschillende aspecten samen: regelgeving die op onderdelen niet aansluit bij de maatschappelijke realiteit, een uitvoeringsorganisatie die procedureel steken heeft laten vallen en burgers die – hierdoor – onvoldoende wisten wat er precies van hen verwacht werd en daardoor in de knel kwamen. Dit maakt, in combinatie met de kwetsbaarheid van de regelgeving voor misbruik en het maatschappelijk belang om dit misbruik tegen te gaan<sup>2</sup>, het vinden van een oplossing complex. Soortgelijke vragen kunnen ook opkomen bij de andere onderzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen naar situaties waarin mogelijk (georganiseerde) fraude aan de orde is. Daarnaast kan mede op basis van de ervaringen in de CAF-zaken meer in het algemeen de vraag worden opgeworpen hoe het is gesteld met de praktische rechtsbescherming van toeslaggerechtigden. Dit bredere kader, het maatschappelijke belang van de toeslagen, de vaak kwetsbare positie van toeslaggerechtigden en de complexe bestuursrechtelijke vragen die hierbij aan de orde kunnen komen, rechtvaardigen het instellen van een externe Adviescommissie.

### **Bredere context**

Bij de kinderopvangtoeslag is sprake van vrij strikte wetgeving die de Belastingdienst/Toeslagen als uitvoeringsinstelling beperkte marges biedt. Daarnaast speelt het dilemma dat bij het opsporen van fraude wellicht ook bonafide toeslaggerechtigden in beeld komen die niet noodzakelijk moedwillig frauderen. Ook relevant is dat in het tijdsgewricht waarin de CAF-zaken begonnen te lopen veel aandacht was voor fraudebestrijding bij Toeslagen naar aanleiding van de Bulgarenfraude. De omstandigheid dat de Belastingdienst/Toeslagen bij het optreden in de CAF11-zaken procedurele steken heeft laten vallen, neemt niet weg dat in die zaken nog steeds aan materiële vereisten voor het ontvangen van kinderopvangtoeslag moet zijn voldaan (aantal uren opvang, betaalvereiste). Wel doet zich hierbij de lastige vraag voor hoe de Belastingdienst/Toeslagen in het vervolg van deze zaken op passende wijze met de gemaakte procedurele fouten rekening kan of moet houden.

In de hiervoor genoemde uitspraak van 24 april 2019 lijkt de Raad van State de eerdere strikte rechtspraak enigszins te nuanceren. Concreet staat de Belastingdienst/Toeslagen nu

<sup>1</sup> RvS 24 april 2019, 201710375/1/A2, ECLI:NL:RVS:2019:1333

<sup>2</sup> Mede om het maatschappelijke draagvlak voor de toeslagen te behouden. Het is juist de balans tussen het beschermen en helpen van de goedwillende burger en het tegengaan van misbruik wat de taak van de Belastingdienst/Toeslagen zo lastig maakt.

voor de vraag welke (beleids)ruimte er bestaat om de in deze uitspraak neergelegde norm voor het "betaalvereiste" – via uitvoeringsbeleid – voor lopende en toekomstige gevallen nader in te vullen (om daarmee de bestaande uitvoeringspraktijk – enigszins – te versoepelen). Ook bij andere voorwaarden voor het recht op toeslag kan mogelijk meer beleidsmarge bestaan dan eerder onderkend. Vervolg vragen zijn ook of deze nadere invulling vervolgens – binnen de bestaande wettelijke kaders – kan of moet doorwerken naar de al onherroepelijk vaststaande zaken waarin dezelfde elementen aan de orde waren en in hoeverre hiervoor van belang is dat de Belastingdienst in die zaken procedurele steken heeft laten vallen.

De beleidsmarge die de Belastingdienst/Toeslagen hier heeft, zowel naar de toekomst als naar het verleden, bepaalt in belangrijke mate de mogelijkheid om in het CAF11-dossier tot een voor toeslaggerechtigden en de Belastingdienst/Toeslagen nette en werkbare oplossing te komen.

Naast de CAF11-zaken liepen en lopen bij de Belastingdienst/Toeslagen ook nog andere onderzoeken naar situaties waarin vermoedens van georganiseerde fraude aan de orde zijn (waaronder de andere CAF-zaken inzake toeslagen). In deze zaken kunnen zich dezelfde vragen naar het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen voordoen als bij de CAF11-zaken. De bevindingen van de Adviescommissie met betrekking tot de afhandeling van CAF11-zaken zullen dan ook doorwerken naar deze andere zaken. Daarnaast wordt de Adviescommissie gevraagd in bredere zin naar het optreden van de Belastingdienst/Toeslagen in deze fraudezaken te kijken met het oog op de lessen die hieruit voor de toekomst kunnen worden geleerd.<sup>3</sup>

De ervaringen uit de CAF-zaken roepen daarnaast in algemene zin de vraag op hoe het met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigde is gesteld. Vergelijk de recent door de Tweede Kamer aanvaarde moties van Omtzigt<sup>4</sup> en Leijten<sup>5</sup> (die overigens een bredere strekking hebben dan alleen de toeslagen). Dit is in het bijzonder van belang in het licht van de grote maatschappelijke betekenis van toeslagen als inkomensondersteuning – in de vorm van een vergoeding voor bepaalde (noodzakelijke) kosten – in het bijzonder voor kwetsbare groepen. Een van de relevante vragen hierbij is of de toeslaggerechtigden (steeds) voldoende weten wat van hen wordt verwacht en of ze – hierdoor – in voldoende mate in staat zijn om voor hun belangen op te komen. Aan de Adviescommissie wordt gevraagd zich hierover in brede zin een oordeel te vormen en suggesties te doen voor verbeteringen. Hierbij dienen uiteraard de begrenzingen te worden meegewogen die worden gesteld door het proces van de massale en tijdige toekenning van de toeslagen en door de noodzaak de toeslagen alleen toe te kennen aan degenen die daar recht op hebben en misbruik tegen te gaan.

### **Taakopdracht**

#### *Algemeen*

De Adviescommissie heeft tot taak: het uitbrengen van een advies

- over de wijze waarop in de uitvoering door de Belastingdienst/Toeslagen in het algemeen en bij de kinderopvangtoeslag in het bijzonder optimaal rekening kan worden gehouden met de gerechtvaardigde belangen van de (individuele) toeslaggerechtigden, alsmede
- over de mogelijkheden voor de Belastingdienst/Toeslagen om hierbij binnen de bestaande wettelijke kaders en de grenzen van de uitvoerbaarheid, waar nodig, maatwerk te bieden.

#### *Meer specifiek*

<sup>3</sup> De Adviescommissie kan hierbij voortbouwen op het onderzoek Geen powerplay maar fair play van 9 augustus 2017 van de Nationale Ombudsman.

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2018-19, 31 066, nr. 468.

<sup>5</sup> Kamerstukken II 2018-19, 31 066, nr. 477

Gegeven de hiervoor weergegeven aanleiding tot het instellen van de Adviescommissie, valt de adviesaanvraag uiteen in drie deelvragen:

1. Welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst/Toeslagen naar het oordeel van de Adviescommissie in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF11-zaken en in aanverwante zaken, mede in het licht van de uitspraak van de Raad van State van 24 april 2019, en wat kan hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing worden gezien? De Adviescommissie wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd zowel de doorwerking naar de nog lopende zaken als naar de onherroepelijk vaststaande zaken te bezien.
2. Wat is het oordeel van de Adviescommissie in meer algemene zin over het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen in andere zaken waarin vermoedens van georganiseerde fraude aan de orde zijn? Is de positie van de toeslaggerechtigden hierbij voldoende gewaarborgd, welke beleids- en beoordelingsruimte heeft de Belastingdienst hier binnen de bestaande wettelijke kaders en welke conclusies kunnen hieruit voor de uitvoering van de toeslagen in de toekomst worden getrokken?
3. Hoe is het volgens de Adviescommissie in algemene zin met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigden gesteld, en welke verbeteringen zijn hier wenselijk? Hierbij kan mede in de beschouwing worden betrokken dat het bij de toeslagen om kwetsbare groepen kan gaan waarvoor niet altijd voldoende duidelijk is wat van hen wordt verwacht. Bij het advies wordt ook betrokken het eventueel oneigenlijk gebruik van bijzondere categorieën persoonsgegevens – meer in het bijzonder [tweede] nationaliteit - bij de BD/Toeslagen.

#### **Termijn voor advisering**

Gelet op de maatschappelijke urgentie wordt de Adviescommissie gevraagd om vóór 1 juli 2019 met een deeladvies te komen over de hiervoor onder 1 genoemde vraag. Het eindrapport wordt eind 2019 verwacht.

Vergaderjaar 2018-2019

31 066

Belastingdienst

Nr.

**LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN**

Vastgesteld .. 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft over de brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 maart 2019 over zijn toezeggingen, gedaan tijdens het plenaire debat op 21 maart 2019 over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Handelingen II 2018/19, nr. 55), over o.a. gemaakte kosten voor inschakeling van de Landsadvocaat in het CAF-11 dossier (Kamerstuk 31 066, nr. 479) de navolgende vragen ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd.

De vragen zijn op 14 mei 2019 aan de staatssecretaris gezonden en bij brief van ... beantwoord.

De voorzitter van de commissie,

De adjunct-griffier van de commissie,

Nr. Vraag

Bijlage Blz. (van) t/m

1. Zijn de signalen die de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in 2013 en 2014 aan de Belastingdienst heeft doorgegeven, vervat in openbare inspectierapporten?

Nee, deze signalen zijn niet openbaar.

2. Wie zullen er van de kant van het ministerie van Financiën en/of de Belastingdienst aanwezig zijn bij het gesprek met de gedupeerde ouders? Klopt het dat de landsadvocaat ook bij de gesprekken aanwezig is?

De directeur van Belastingdienst/Toeslagen heeft op 15, 17 en 22 mei samen met MT-leden van de Belastingdienst/Toeslagen gesprekken gevoerd met betrokken ouders. Bij deze gesprekken waren ook mediators, werkzaam bij de Belastingdienst, aanwezig. De Landsadvocaat is niet betrokken dan wel aanwezig geweest bij deze gesprekken.

3. Bij wie kan een medewerker van de Belastingdienst het melden als hij/zij erachter komt dat de Belastingdienst onrechtmatig handelt, bijvoorbeeld door het achterhouden van stukken van een belastingplichtige. Wat voor een bescherming hebben klokkenluiders bij de Belastingdienst?

Voor een medewerker zijn er diverse mogelijkheden om melding te doen in het geval van een (vermoeden van) onrechtmatig handelen door de Belastingdienst.

- Een medewerker kan dit melden bij zijn leidinggevende, een hiërarchisch hoger geplaatste leidinggevende, een daartoe

Ingericht meldpunt van de belastingdienst of bij de vertrouwenspersoon van de Belastingdienst/Toeslagen. Ook kunnen medewerkers terecht bij het Centraal Meldpunt Integriteit Belastingen.

- Daarnaast is de onafhankelijke Tijdelijke commissie Integriteit Belastingdienst ingesteld, waar de medewerker onder meer terecht kan met een vermoeden van een onbehoorlijke handelwijze of nalaten die het goed functioneren van de Belastingdienst in geding brengt. De medewerker wordt gelegenheid geboden veilig en (vroeg)tijdig te melden zodat op tijd iets met signalen kan worden gedaan. De commissie garandeert de vertrouwelijkheid van de melders, tenzij er een wettelijke plicht bestaat om de identiteit bekend te maken (zoals bij misdrijven waarvoor een aangifteplicht geldt).
- Naast bovengenoemde specifieke afspraken binnen de Belastingdienst is er ook een Rijksbrede procedure waar medewerkers gebruik van kunnen maken, het Huis voor Klokkenluiders.

Voor het aankaarten van zogenaemde misstanden is er ook een rijksbrede procedure waar de medewerker gebruik kan maken van de rijksbrede klokkenluidersregeling en de misstand extern melden bij het Huis voor de Klokkenluiders.

Medewerkers van Toeslagen kunnen een vermeende misstand ook extern melden bij het Huis voor Klokkenluiders, dit conform de klokkenluidersregeling voor de sector Rijk. Zij genieten de daarin genoemde bescherming; ze mogen geen nadelige gevolgen ondervinden van hun te goeder trouw gedane melding.

Eventuele klokkenluiders Toeslagen/Belastingen hebben dezelfde bescherming als de rest van de medewerkers binnen sector Rijk.

- Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft (bijvoorbeeld door op non-actief te zijn gezet), omdat zij wel de waarheid in het Combiteam Aanpak Facilitators-11 (CAF-11) dossier vertelden? Kunt u hierover een uitgebreide toelichting geven?
- Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft omdat zij stukken achterhielden bij de rechter of omdat zij zich niet aan de wetten hielden (zoals de Algemene wet bestuursrecht (Awb))? Kunt u een uitgebreide toelichting geven?

Antwoord op vraag 4 en 5

Over individuele medewerkers doet B/T geen uitspraken. De Commissie Financiën vraagt weliswaar naar aantallen, maar deze zijn mogelijk tot individuele medewerkers herleidbaar. Ik het licht van privacy kan ik geen uitspraken doen over individuele casussen, en/of casussen die tot individuele personen herleidbaar zijn. Daarom kan ik niet nader ingaan op deze vraag. Wel kan ik in algemene zin aangeven dat in de ARAN de plicht van iedere ambtenaar is neergelegd zich als een goed ambtenaar te gedragen. Het zich niet houden aan deze plicht levert een plichtsverzuim op. Als plichtsverzuim wordt aangemerkt:

- het verrichten van een handeling die in strijd moet worden geacht met de verplichtingen die de medewerker heeft;
- het nalaten van een handeling wat in strijd met de verplichtingen moet worden geacht.

Indien een ambtenaar zich schuldig maakt aan plichtsverzuim kan hem een disciplinaire straf gegeven worden.

Met opmerkingen (1): Is dit in de kamer bekend?

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Zwart

Met opmaak: Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm, Spatiëring tussen Aziatische en Latijnse tekst aanpassen, Spatiëring tussen Aziatische tekst en nummers aanpassen

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Zwart

Met opmaak: Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Spatiëring tussen Aziatische en Latijnse tekst niet aanpassen, Spatiëring tussen Aziatische tekst en nummers niet aanpassen

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Zwart

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Inspringing: Links: 0 cm, Witruimte toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl, Tabstops: Niet op 11,56 cm

Met opmaak: Inspringing: Links: 0 cm, Witruimte toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl

Voor algemene informatie over integriteitsschendingen, verwijs ik u naar de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018<sup>1</sup>.

6. Hoeveel geld heeft de Belastingdienst betaald als tegemoetkoming aan ouders tot nu toe?

Aan 58 ouders die betrokken zijn bij de CAF-11 zaak, is schadevergoeding als gevolg van overschrijding van de redelijke termijn schadevergoeding uitgekeerd. In totaal gaat dit om (58 ouders) + wettelijke rente. Annelou: waarom wordt wettelijke rente als tegemoetkoming gezien. Dat is toch wettelijk geregeld? In de kamerbrief van 20 november 2018 wordt alleen gesproken over een schadevergoeding. In totaal is er tot nog toe € 48.520,- uitgekeerd. Omdat er nog procedures lopen kan dit bedrag nog toenemen. In een geval is er wettelijke rente verstrekt omdat de rechter die had bevolen, vandaar de afronding op € 20.

7. Kent u ook maar een andere zaak waarbij de overheid - door de Hoge Raad veroordeeld is voor het achterhouden van stukken; - door de Raad van State op de vingers getikt is (zeer recentelijk) voor de gang van zaken; - door de Nationale ombudsman scherp veroordeeld is; - door de Kinderombudsman op de vingers getikt is; - door de Kamer op het matje geroepen is; en - de zaak nog steeds niet netjes is opgelost met de betrokken burgers? Zo ja, welke? Zo nee, waarom heeft u nog steeds de zaken niet netjes opgelost met de ouders?

In mijn brief aan uw Kamer van 21 maart jl. heb ik aangegeven dat een uniek kenmerk van de CAF-11 zaak is dat ik externe signalen over onzorgvuldige behandeling van de Raad van State, de Nationale ombudsman, uw Kamer en Autoriteit Persoonsgegevens over een onzorgvuldige afhandeling van ouders heb ontvangen. Teneinde de dossier van CAF 11 af te kunnen ronden vraag ik de commissie

EXDCCNENM advies. Bij de Kamerbrief van 21 maart dit als redenering gebruikt waarom CAF-11 zo uniek is: we zeiden toen geen andere zaak te kennen. Klopt dat? Evt ook verwijzen naar de brief en aangeven dat de ADR onderzoek doet.

De CAF-11 zaak is een unieke zaak. In mijn brief aan uw Kamer van 21 maart jl. heb ik aangegeven dat een belangrijk kenmerk van de CAF-11 zaak is dat ik externe signalen over onzorgvuldige behandeling van de Raad van State, de Nationale ombudsman, uw Kamer en de Autoriteit Persoonsgegevens over een onzorgvuldige afhandeling van ouders ontvangen.

Tot op heden zijn er geen signalen dat dit bij andere CAF zaken ook aan de orde is. Om dat zeker te weten is er opdracht gegeven aan de Auditdienst Rijk om een onderzoek te starten naar toetslaggerelateerde CAF zaken uit de periode 2014 - 2016. Dit hier zeker NIET NOEMEN!

8. Wat heeft de Belastingdienst tot nu toe geleerd van de CAF-11 zaak? Verwijzen naar de drie problemen en verbetermaatregelen van CAF 11 (brief 11 oktober en brief 28 november). Evt korte status hoe dat loopt.

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Vet

Met opmaak: Standaard\_Slotzin, Geen marge toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl, Regelaafstand: Minimaal 12 pt

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Zwart

Met opmaak: Standaard\_Slotzin

Met opmerkingen [12]: Klopt dit?

Met opmerkingen [13]: Precies omschrijven wat het onderzoek van de ADR inhoudt.

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur: Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

<sup>1</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/01/jaarrapportage-bedrijfsvoering-rijk-2018>

In mijn de-brieven f-van 11 oktober<sup>2</sup> en 28 november 2018<sup>3</sup> heb ik uw Kamer meegenomen in wat de Belastingdienst heeft geleerd van de CAF-11 zaak en welke verbetermaatregelen zijn en worden getroffen. De commissie Donner zal mogelijk nog aanvullende aanbevelingen geven.

9. Hoeveel burgers zijn onder CAF-11 geselecteerd?
10. Hoeveel burgers die onder CAF-11 zijn geselecteerd, waren in 2014 klant van het gastouderbureau in kwestie?<sup>e</sup>  
235 vraagouders. Zie hiervoor de brieven van 11 oktober 2018 en 28 november 2018. Verwijzen kamerstuk nummers
11. Van hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau is in 2014 de kinderopvangtoeslag stopgezet? Hoeveel burgers van het betreffende bureau zijn in 2014 geblokkeerd? Tot wanneer heeft de blokkade geduurd?
12. Hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau staan op een uitsluitlijst of een vergelijkbare soort lijst? Wanneer zijn deze burgers op een dergelijke lijst geplaatst? Is het plaatsen op dergelijke uitsluitlijsten aan de burgers gecommuniceerd of via een commissie gegaan? Hoe lang staan deze burgers op dergelijke lijsten?

Er waren 235 burgers betrokken bij CAF 11. Per 1 september 2014 is de kinderopvangtoeslag van deze 235 burgers stop gezet.

Bij de initiële beoordeling daarvan heeft Toeslagen geconstateerd dat de meeste ouders geen recht hadden op kinderopvangtoeslag over 2013 en 2014. Een groot aantal ouders heeft bezwaar gemaakt tegen het stopzetten van de toeslag. De afhandeling van die bezwaren heeft vervolgens erg lang geduurd, zie hierover ook mijn toelichting in mijn brief van 11 oktober<sup>2</sup> aan uw Kamer.

11 en 12: Bij 235 ouders is de kinderopvangtoeslag stopgezet. Zij De 235 burgers zijn initieel op een zogenaamde uitsluitlijst geplaatst. Hierover heeft geen communicatie plaats gevonden met ouders. Het is een dynamische lijst omdat er mensen af gaan en op komen. Als een burger op een uitsluitlijst staat kan hij nog wel een toeslag aanvragen of wijzigen. Deze aanvraag of wijziging wordt vervolgens handmatig behandeld.

13. Kunt u een overzicht geven van de aantallen klanten per gastouderbureau die naast klanten van het gastouderbureau in kwestie ook klant waren van de overige bureaus?

Gastouders kunnen bemiddeld worden door meerdere gastouderbureaus. In hoeveel gevallen dat hier van toepassing is, is in het gevraagde tijdbestek niet te beantwoorden.

14. Wat was de doelstelling van het CAF-11-team toen dit tot stand kwam?
15. Hoe kwam het CAF-11-team de mogelijke fraude met kinderopvangtoeslag op het spoor?
16. Welke stappen zijn door de Belastingdienst gezet om de aard en omvang van dit probleem helder te krijgen? <sup>14, 15, 16</sup>

De zaak startte in 2013 na signalen van de GGD. Het Gombiteam

<sup>2</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/11/kamerbrief-kinderopvangtoeslag-caf-11-project>

<sup>3</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/11/20/kamerbrief-voortgang-maatregelen-caf-11-project>

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Auto, Niet ☐

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Standaard, Geen marge toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl

Aanpak-Facilitators (vanaf hier: CAF team) van de Belastingdienst heeft als doel fraude, gepleegd door facilitators, gestructureerd en zichtbaar in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Zo spoort het team ook misbruik van toeslagen op. De CAF-11-zaak startte in 2013 na signalen van de GGD. Het CAF-team deed naar aanleiding van deze signalen onderzoek. Bevindingen van dit onderzoek waren een reden voor controle. Begin 2014 vonden er ongeveer 20 werkbezoeken plaats bij gastouders en het gastouderbureau. Geconstateerd werd dat de administratie van de gastouders en het gastouderbureau op veel punten inderdaad niet klopte. Bij controles van gastouders bleken kinderen vaak niet aanwezig te zijn. Dit versterkte het vermoeden dat er ten onrechte kinderopvangtoeslagen waren verstrekt. De Belastingdienst besloot de toeslagvoorschotten van de 235 ouders die bij het bureau waren aangesloten, per 1 september 2014 stop te zetten. Ouders zijn inderdaad uitgenodigd op het Belastingkantoor om de bewijsstukken voor het recht op toeslag te overleggen. Veel ouders hebben daar gebruik van gemaakt en zijn rond 1 september 2014 langgekomen. Op basis van de aangeleverde bewijsstukken heeft de Belastingdienst de aanvraag opnieuw beoordeeld. AANVULLEN/aangepassen!!! Er bestaat geen CAF-11 team. BRIEF 11-SEPTEMBER-GEbruiken

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmerkingen ☐ (4): @Toeslagen, graag aanvullen

17. Hoeveel gastouderbureaus zijn er in dit onderzoek in het vizier geweest? Welke gastouderbureaus waren dit?

In de CAF 11 zaak is een gastouderbureau betrokken. Daarbij is op te merken dat een deel van de ouders eerder klant waren van een gastouderbureau dat na faillissement is overgenomen door het betreffende gastouderbureau (check per wanneer). En enkele vraagouders maakten gebruik van een ander gastouderbureau met hetzelfde correspondentieadres en dezelfde contactpersoon als het betrokken gastouderbureau. Het betreft gastouderbureaus  en . (namen noemen, hebben wij dat eerder gedaan?)

18. Hoeveel ouders namen in de onderzochte periode de diensten van deze onderzochte gastouderbureaus af?  
19. Hoeveel van de ouders die de diensten van deze gastouderbureaus afnamen, zijn onderzocht op mogelijke fraude?  
20. Zijn er ook ouders op fraude gecontroleerd die geen diensten afnamen van één van de onderzochte gastouderbureaus?

Zoals hierboven bij vraag 17 aangegeven, betreft het onderzoek in essentie ~~geen~~ gastouderbureau. Er waren 235 vraagouders die diensten afnamen. Deze zijn allen meegenomen in het onderzoek.

21. Zijn er ook gastouderbureaus onderzocht waar geen fraude is geconstateerd?

Bij het onderzochte gastouderbureau zijn onregelmatigheden aangetroffen. [geen gerechtelijke veroordeling. Spreken we dan van fraude?] 18, 19-20, 21  
Nee, dat is niet gebeurd bij het onderzoek naar het gastouderbureau in kwestie.  
Zeker. Uitgangspunt is dat het gaat om CAF 11 waarbij geen ander gastouderbureau in beeld is. Waarom wordt er gesproken over bureau's

Met opmerkingen ☐ (5): @Toeslagen, is dit een typfout?

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Tekstkleur:

Met opmerkingen ☐ (5): @Toeslagen, dit kunnen wij niet plaatsen.

22. Wat waren de selectiecriteria om een gastouderbureau te onderzoeken?

Onderzoeken naar vermoedens van misbruik worden opgestart op

basis van concrete signalen en niet op basis van risico selectie.  
~~Verwijzen naar Kamerbrief (geloof ook 11 september), veel kinderen, aantal opvanguren, groot financieel belang~~

**GRAAG [ ] AANVULLEN**

23. Zijn van elk gastouderbureau alle afnemende ouders onderzocht of vond er een selectie plaats? Zo ja, op basis van welke criteria werd deze selectie gemaakt?

~~Alle betrokken ouders zijn onderzocht.~~

~~Wat wordt er bedoeld met elk gastouderbureau? Als een gastouderbureau in beeld is worden alle vraagouders geselecteerd. Vervolgens wordt bij elke vraagouder individueel bekeken of er een sprake is van toeslag-misbruik.~~

24. Hoe stelde het CAF-11-team vast of een ouder had gefraudeerd?

~~In de beantwoording van vraag 14 tot 16 is aangegeven hoe het proces liep om vast te stellen of er sprake was van oneigenlijk gebruik. Zoals bij het antwoord op vraag 16-20 aangegeven kan Samenvoegen 19 en 23 één algemeen verhaal over selectiecriteria (kan volgens mij uit de eerste toelichting van de persantwoorden Waar wordt op gedeeld).~~

25. Wat waren de vervolgstappen wanneer het CAF-11-team vaststelde dat een ouder gefraudeerd had?

~~Als sprake was van oneigenlijk gebruik werd de toeslag niet opnieuw opgestart.~~

26. Wat was de rol van zwarte lijsten in dit dossier? Hoe kwam zo'n zwarte lijst tot stand? Welke stappen ondernam de Belastingdienst wanneer een ouder op een zwarte lijst kwam?

~~Zoals ik ook aan uw Kamer heb toegelicht in het plenaire debat van 21 maart over dit onderwerp, werkt Belastingdienst/Toeslagen met lijsten, die bepalen of een aanvraag of wijziging handmatig dient te worden beoordeeld. Als een burger op de lijst komt wordt de aanvraag of wijziging dus handmatig beoordeeld. Plaatsing op een lijst verhindert niet dat de burger een aanvraag kan doen of een wijziging kan doorgeven. Tevens beïnvloedt dit op geen enkele manier de rechten van burgers. Bij CAF 11 heeft de beoordeling echter te lang geduurd. De betrokken burgers, die vanuit het project allemaal op de uitsluitlijst geplaatst waren, hebben daardoor lang op een voorlopige of definitieve toekenning moeten wachten.~~

27. Welke informatie werd verstrekt aan de ouders bij wie fraude met de kinderopvangtoeslag werd vastgesteld?

28. Welke informatie werd ouders verstrekt die zijn onderzocht in het kader van mogelijke fraude, maar bij wie geen fraude werd vastgesteld?

~~Na beoordeling van de aangeleverde documenten kregen ouders te horen of de toeslag ofwel opnieuw werd toegekend ofwel dat de informatie onvolledig was. Belastingdienst/Toeslagen heeft onvoldoende duidelijk gemaakt welke informatie nog ontbrak.~~

29. Wat was de handelingswijze van de Belastingdienst/Toeslagen wanneer een ouder bezwaar maakte tegen het terugvorderen van de toeslag?

Met opmerkingen [ ] (7): @Toeslagen: als er een gastouderbureau wordt onderzocht (voor fraude) worden dan in de query alle individuele vraagouders van het betreffende bureau meegenomen?

Met opmerkingen [ ] (8): @Toeslagen: graag kort en feitelijk beschrijven hoe dit proces tot vaststellen wel of niet oneigenlijk gebruik liep. O.a. stukken aanleveren, bezoek bij vraag/gast ouders etc.

Na de indiening van een bezwaarschrift tegen de terugvordering vindt een heroverweging plaats op de in het bezwaarschrift aangevoerde gronden. En dit resulteert in een beslissing op bezwaar. In de CAF-11 zaak heeft de behandeling van bezwaren veelal te lang op zich laten wachten.

Met opmerkingen [9]: Toeslagen: kan dit nog aangevuld worden met concrete omschrijving wat dit voor de vraagouders in caf betekende.

30. Hoeveel van de onderzochte ouders zijn door het CAF-11-team aangemerkt als fraudeur?
31. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben bezwaar gemaakt tegen dit besluit?  
In de zaak CAF 11 is bij geen enkele vraagouder fraude vastgesteld. In de CAF-11 zaak zijn 165 bezwaren ingediend. [check, sommige ouders hebben meerdere bezwaren ingediend]
32. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben de te veel ontvangen toeslag zonder bezwaar terugbetaald?  
Van de betrokken 235 ouders in de CAF-11 zaak hebben er x geen bezwaar gemaakt op de terugvordering.
33. Wat is het totaalbedrag in deze zaak dat teruggevorderd is aan kinderopvangtoeslag?  
In totaal is in deze zaak ongeveer 1 miljoen euro teruggevorderd bij de ouders.
34. In welke gevallen werden er extra kosten aan de als fraudeur aangemerkte ouders in rekening gebracht, als aanmaningen, boetes of rente? Verandert dit het totaalbedrag dat ouders hebben betaald vanwege het terugvorderen van de kinderopvangtoeslag?  
In de CAF-11 zaak zijn er kosten in rekening gebracht als er niet is betaald, te laat is betaald en indien er niet wordt voldaan aan een betalingsregeling. De kosten voor aanmaning en dwangbevel vloeien voort uit de wet. Dit geldt ook voor de rente. Dit is volgens huidige wet- en regelgeving.
35. In hoeveel van de onderzochte gevallen heeft een herbeoordeling van de Belastingdienst de terugvordering van een eerder als fraudeur aangemerkte zaak laten vervallen?
36. In hoeveel gevallen heeft de Belastingdienst als gevolg van de herbeoordeling de onterecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag, weer naar de ouders overgemaakt? Welk totaalbedrag is hiermee gemoeid?
37. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders zijn naar de rechter gegaan? Hoeveel van deze zaken heeft de Belastingdienst gewonnen?
38. In hoeveel gevallen is de Belastingdienst door de rechter gesommeerd de onterecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag weer naar de ouders over te maken? Welk bedrag is hiermee gemoeid?  
Tot nog toe hebben 145 ouders recht op KOT. Afhankelijk van iedere individuele situatie is een bedrag uitbetaald of verrekening. 50 burgers zijn in beroep gegaan.
39. Hoeveel capaciteit heeft de Belastingdienst op het CAF-11 team

Met opmerkingen [10]: In hoeveel gevallen is er een herbeoordeling geweest?

Met opmerkingen [11]: Hoeveel daarvan is uiteindelijk de terugvordering die er stond terug gedraaid agv herbeoordeling.

Met opmerkingen [12]: Dit aantal moet hetzelfde zijn als bij vraag 35.

Met opmerkingen [13]: Hebben we dit, kunnen, mogen we dit communiceren?

Met opmerkingen [14]: Aantal naar rechter?

Met opmerkingen [15]: Aantal?

Met opmerkingen [16]: Aantal en bedrag?

zitten, in fte per jaar?

40. Hoeveel fte  binnen de Belastingdienst aan de inhoudelijke behandeling van vragen, klachten en bezwaren van burgers in de CAF-11-zaak?

Antwoord op vraag 39 en 40

Doordat door de Belastingdienst/Toeslagen geen tijd op dossierniveau wordt bijgehouden, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel fte specifiek met het CAF-11 dossier bezig is.

41. Kunt u de uitkomst delen van de gesprekken die u naar aanleiding van het Kamerdebat van 21 maart 2019 over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen heeft gevoerd met de gedeputeerden?

In de Kamerbrief van heden, 29 mei 2019, wordt een toelichting gegeven op het verloop van deze gesprekken.

42. Kunt u aangeven hoe het kan dat er onbekende Burgerservicenummers (BSN) binnen de selectie zijn gevallen en wat dat betekent voor de vervuiling van de lijst en daarmee de foutpercentages?

Dit is niet gebeurd. Na onderzoek is gebleken dat alle vraagouders op enige manier gelinkt kunnen worden aan het betrokken gastouderbureau.

43. Wanneer wordt deze omissie hersteld?

Zie antwoord op vraag 42.

44. Wat is het huidige takenpakket van het CAF-11-team? Verricht het CAF-11-team nog actief onderzoek naar fraude met de kinderopvangtoeslag en onder welke voorwaarden? Is de werkwijze van het CAF-11-team veranderd sinds het opzetten daarvan?

De Belastingdienst een CAF-team. Het project CAF11 is hier een onderdeel van. Vanaf de start in 2013 is het proces rondom CAF-zaken doorontwikkeld. In 2016 is de werkwijze van de Belastingdienst aangepast, zodat toeslagen in geen geval worden stopgezet voordat nadere informatie bij ouders is opgevraagd, zoals dit bij de ouders uit de CAF11 zaak wel is gebeurd. Over de aanpassing van deze werkwijze heb ik uw Kamer geïnformeerd in mijn reactie op het rapport van de Nationale ombudsman in 2017. Daarnaast wordt, zoals ik ook in mijn brief van 18 oktober 2018 aan uw Kamer heb aangegeven, momenteel gewerkt aan diverse verbetermaatregelen<sup>4</sup>.

45. Welke andere CAF-zaken heeft de Belastingdienst momenteel lopen?

46. Hoeveel fte zijn in totaal met de uitvoering van deze CAF-zaken gemoeid?

Op dit moment lopen er 16 zaken  (toeslagen of breder)

47. Welk totaalbedrag hebben de CAF-teams tot nu toe terug weten te vorderen als gevolg van welke onderzoeken?

Weten we dit?

46 en 47 moet uitgezocht worden waarvan het de vraag is of 47

Met opmerkingen  (17): Toeslagen: graag aangeven wat hierin loopt. Antwoord graag afstemmen hoe we dit kunnen formuleren zonder teveel in te gaan op onze werkwijze. En aanvullen of er mensen alleen in CAF team werkzaam zijn en we dus zicht hebben op aantallen fte?

Met opmerkingen  (18): Weten we dit?

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2018/19, 31 065, nr. 434

uitgezocht kan worden.

48. Klopt het dat niet dat niet alle burgers die op een uitsluitlijst stonden dit wisten?

Ja, dat klopt.

49. Klopt het dat burgers jarenlang op uitsluitlijsten stonden, terwijl ze hier niet op hoorden te staan en dat ook medewerkers van de Belastingdienst dit vonden?

Het klopt dat burgers jarenlang op uitsluitlijsten stonden, waarvan achteraf bleek dat zij daar niet op thulshoorden.

50. Welke kosten-batenanalyse is er gemaakt voor het inzetten van de landsadvocaat?

Zoals ik u in mijn Kamerbrief van 11 oktober 2018 heb aangegeven is naar aanleiding van eerdere vragen van het lid Omtzigt over de uitleg van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) besloten de Landsadvocaat in te schakelen. De Landsadvocaat is gevraagd 'alle op de zaak betrekking hebbende stukken', te beoordelen, en of in de lopende CAF11-beroepszaken deze stukken er zijn, die niet eerder aan de rechter zijn verstrekt. De Landsadvocaat is gevraagd ervoor te zorgen dat bij een herbeoordeling niet dezelfde fouten werden gemaakt en alsnog tot afwijzing zou worden overgegaan. Het oogpunt van transparantie en het voorkomen van onnodige discussie is daarvoor de reden.

## Parafenoverzicht

### Werkmap

Onderwerp: DGBD 87049 Kamerbrief Toeslagen en adviescommissie (CAF-dossier)  
Nummer: 2019-0000011998  
Algemeen taakverzoek: BDG: advies om te paraferen. Akkoord COM DGFZ DJZ per email. TVO 24/5  
Zoals besproken met BBOA e-mail procedure gevolgd. VT-partners alleen ter info.

Document: Oplegnotitie (2019-0000087049)

| Naam                           | Datum en Tijd     | Inbox              |
|--------------------------------|-------------------|--------------------|
| Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT)   | 24-05-2019, 15:37 | DGBD Paraferen     |
| Lamers, MJH (Marjo) (MT)       | 24-05-2019, 15:22 | DGBD/C&F Paraferen |
| [REDACTED] (UITVOERINGSBELEID) | 24-05-2019, 15:04 | DGBD/JHB Paraferen |

Document: Bijlage 1 - Kamerbrief (2019-0000087053)

| Naam                           | Datum en Tijd     | Inbox              |
|--------------------------------|-------------------|--------------------|
| Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT)   | 24-05-2019, 15:37 | DGBD Paraferen     |
| Lamers, MJH (Marjo) (MT)       | 24-05-2019, 15:22 | DGBD/C&F Paraferen |
| [REDACTED] (UITVOERINGSBELEID) | 24-05-2019, 15:04 | DGBD/JHB Paraferen |

d 24/5 psh